

**Petra Petersen:** Det er ikke ministeren, jeg appellerer til, det er tingets medlemmer, jeg beder om at stemme for vort ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget af *Petra Petersen* m. fl. (se sp. 3088)

forkastedes med 111 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

*Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.*

**Formanden:** Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om ændring i loven om den fælleskommunale udligningsfond. (Vedrørende tilskud til skoleudgifter).*

(Første behandling findes i tidenden sp. 2996).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

*Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.*

**Formanden:** Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.*

(Første behandling findes i tidenden sp. 2102, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 285).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

**P. M. Dam:** Da udvalgets formand og ordfører, det ærede medlem hr. Lund Jensen, desværre er fraværende, er det overladt mig at referere udvalgets stilling.

Under behandlingen af det af den højtærede fiskeriminister fremsatte forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v. har udvalget delt sig i et flertal og et mindretal. Der er afholdt tre udvalgmøder. Udvalget har af den højtærede fiskeriminister fået en række spørgsmål besvaret. Udvalgets flertal, der består af repræsentanter for socialdemokratiet, venstre og det radikale venstre, tiltræder den højtærede fiskeriministers lovforslag, medens mindretallet, der består af repræsentanter for det konservative folkeparti, ikke mener at kunne tiltræde forslaget, men i øvrigt vil motivere sin stilling her i salen.

Jeg skal på egne og flertallets vegne takke den højtærede fiskeriminister for fremsættelsen af forslaget. Selv om forholdene stiller sig således, at det beløb, der her er tale om, kun udgør en ringe del af de summer, der kræves til fornyelsen af den færøske fiskerflåde, udgør lovforslaget et meget værdifuldt led i bestræbelserne for at få tilvejebragt kapital til køb af nye fiskerfartøjer og maskiner og til installation af moderne hjælpemidler om bord på skibene.

Lovforslaget går ud på en forlængelse af den ved lov nr. 173 af 24. maj 1955 indførte ordning, som var et led i den finansieringsplan, der blev udarbejdet i forbindelse med oprettelsen af Færøernes realkreditinstitut. Man har på Færøerne hele tiden knyttet store forhåbninger til denne plan, og man

[P. M. Dam.]

er i stand til at værdsætte dette positive skridt efter fortjeneste, idet man i den tid, der er gået siden lovens vedtagelse, har kunnet notere, at der ved hjælp af nævnte finansieringsplan er anskaffet fem moderne trawlere og nogle linjeskibe.

En afvisning af den højtærede fiskeriministers forslag om forlængelse af loven af 24. maj 1955 ville betyde en svækkelse af den tillid, som man i Færøernes lagting såvel som i den færøske befolkning har næret og nærer til, at det ved en fælles dansk-færøsk anstrengelse vil lykkes at forny den færøske fiskerflåde. Jeg kan således på lagtingets og den færøske befolknings vegne takke for loven i den tid, den har virket, for fremsættelsen af nærværende lovforslag og for den gode modtagelse, det har fået i det høje ting. Man er dog både i lagtinget og den færøske befolkning ganske på det rene med, at dette lovforslag og den i forbindelse med det stående finansieringsplan ikke alene kan løse den store opgave, som fornyelsen af den færøske fiskerflåde er. Denne opgave overskygger alle andre spørgsmål på Færøerne. Alle positive bestræbelser, enhver indsats, stor eller lille, der stiler imod løsningen af problemet fiskerflådens fornyelse, er man på Færøerne taknemlig for.

Hvor gigantisk denne opgave er for et så lille fiskerisamfund som det færøske, illustreres tydeligt af en enstemmig lagtingsvedtagelse, der fandt sted for nogle dage siden. Denne gik ud på, at lagtinget skal optage et lån på 15 mill. kr. og lade bygge 3 nye trawlere, der hver kommer til at koste ca. 5 mill. kr. Disse trawlere skal bygges i løbet af to år, og den første skal leveres inden for de første 12 måneder efter byggekontraktens underskrivelse.

I det her foreliggende lovforslag er der tale om at stille 2,5 mill. kr. til rådighed til lån til bygning af nye skibe, anskaffelse af motorer m. v. Lånets størrelse er begrænset til 15 pct. af anskaffelsesværdien, og de 2,5 mill. kr. strækker sig over 3 år med ca. 800 000 kr. om året. 15 pct. af anskaffelsessummen for disse tre trawleres vedkommende udgør 2¼ mill. kr., altså over 600 000 kr. mere, end hvad der i nærværende lovforslag er stipuleret for de første to år. Og

så kan anskaffelsen af disse tre moderne fiskerfartøjer kun betragtes som en begyndelse eller som et beskedent kontingent til løsning af fornyelsesproblemet.

Af de ca. 4 000 færøske fiskere er for tiden måske 25—30 pct. beskæftigede om bord i islandske, norske, engelske og tyske fiskerfartøjer. Der er altså over 1 000 af vore allerdygtigste fiskere i fremmed fiskeritjeneste.

Tre store trawlere har brug for ca. 200 fiskere, en brøkdel af dem, der har måttet søge arbejde om bord i vore konkurrenters skibe og således ufrivilligt må være med til at producere en kvalitetsvare, der ikke kan undgå at gøre vor stilling vanskeligere og vanskeligere på verdensmarkedet.

For at give det virkelige billede af situationen med hensyn til spørgsmålet om anskaffelse af gode og moderne skibe til vore fiskere er det ikke nok at anføre, hvor stort et kontingent færøske fiskere der på grund af manglende gode skibe har måttet søge om bord i andre nationers fiskerskibe. Det er så sandelig ikke bare disse fiskere, som det er os magtpåliggende at skaffe skibe til, det gælder i lige så høj grad de ca. 2 000 fiskere, der ikke har kunnet få plads om bord i de fremmede skibe, men som har været og stadig er henvist til vore forældede fiskerfartøjer med de alt andet end tilfredsstillende indtjeningsmuligheder.

Engelske og andre landes trawleres katastrofale ødelæggelse af mulighederne for et i større stil drevet hjemmefiskeri har drevet færingerne til fjernere liggende fiskefelter og dermed gjort spørgsmålet om anskaffelse af store, hurtiggående, hypermoderne fiskerfartøjer til et eksistensspørgsmål for det færøske samfund.

Jeg har i udvalget tilladt mig at komme ind på disse forhold, og skønt jeg ved flere lejligheder i dette høje ting har berørt, hvor altoverskyggende problemet om fornyelse af det færøske produktionsapparat er, har jeg ikke ment at kunne undlade på ny at understrege, at det i dag er mere aktuelt end nogen sinde før, idet der i de senere år på grund af gamle skibes udrangering faktisk har været tale om en tilbagegang i den samlede tonnage. Fornylsesopgaven er derfor så stor, at den mere end nogen anden kræver ekstraordinære finan-

[P. M. Dam.]

sieringsforanstaltninger i lighed med, hvad der er gennemført for det islandske og det norske fiskerierhverv.

Beskæftigelsen for arbejderne, fiskepigerne og hjemmebefolkningen i det hele taget er stærkt afhængig af vore fiskerskibes fangstkapacitet på de enkelte pladser, idet en stor del af fangsten bliver forarbejdet til saltfisk og klipfisk. Det er således ikke bare fiskerne, men i lige så høj grad arbejderne og hjemmebefolkningen, der er interesseret i anskaffelsen af de manglende fiskerfartøjer. Man kan med sandhed sige, at hele det færøske samfunds velfærd er afhængig af, at vi erholder de nødvendige fiskerskibe.

Ved første behandling af denne sag gav jeg udtryk for min fulde tillid til, at den høje regering og det høje ting er rede til i den udstrækning, det er muligt, at yde det færøske samfund hjælp til den påkrævede finansiering til løsning af spørgsmålet om fornyelsen af vor fiskerflåde. Denne min tillid er usvækket.

Idet jeg endnu en gang udtaler min tilfredshed med nærværende lovforslag, skal jeg på egne og på flertallets vegne på det varmeste anbefale det til det høje tings velvillige behandling og til hurtig fremme.

**Gideon:** Som udvalgets ordfører allerede har meddelt, kan mit parti tiltræde det foreliggende lovforslag. Som venstres ordfører ved første behandling kunne jeg imidlertid have lyst til at knytte nogle enkelte bemærkninger til sagen — jeg har i øvrigt forstået, at det ærede medlem hr. Johan Poulsen bag efter vil gøre nogle bemærkninger.

Jeg vil gerne sige det, som jeg allerede gjorde det ved første behandling af lovforslaget om støtte til nybygning af fiskerfartøjer herhjemme, at vi fra vor side principielt er imod, at staten optræder som långiver. Dette kan altså ikke være nogen nyhed. Vi ønsker, at denne udlånsvirksomhed bliver henlagt til de sædvanlige pengeinstitutter, men vi mener på den anden side ikke, at man, når man skal gøre ret og skel til alle sider, så kan gøre det stykkevis, navnlig ikke småstykkevis, som der her er tale om. Hele dette store problem må tages op til en samlet overvejelse og en samlet afgørelse, og hertil er vi fra vor side i høj grad villige til at medvirke. For dette forslags vedkom-

mende kommer dertil yderligere det særlige, at denne lov jo indgik som et led i den samordning af finansieringsforholdene for det færøske fiskeri, som med tilslutning fra alle partier her i tinget blev vedtaget i 1955. River man en enkelt sten ud af denne nøjsommeligt opførte bygning, vil det betyde, hvis man ikke har noget at sætte i stedet for, at denne bygning falder sammen. Også af den grund mener vi, at denne långivning i hvert tilfælde må prøves, således at vi kan se, hvilken virkning den har.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget.

**Bruun de Neergaard:** Ved første behandling af dette lovforslag rejste jeg to spørgsmål. For det første det spørgsmål, om den finansieringsform, man havde fundet frem til i 1955, og som forøvrigt blev gennemført også med mit partis støtte, var den rette, og for det andet det spørgsmål, om administrationen af denne låneordning ikke kunne simplificeres noget.

Hvad angår det første spørgsmål, må jeg erkende, at man ikke umiddelbart kan parallelisere den lovgivning, som gælder for Færøerne, med den lovgivning, som gælder hernede.

Som det ærede medlem hr. Gideon sagde, er den færøske lov et led i et større hele, og de lån, der er ydet efter den færøske lovgivning, er ydet til større både, trawlere og linjeskibe, og er af en ganske anden størrelsesorden end de lån, der er ydet hernede.

Imidlertid ønsker mit parti ikke at medvirke til en lovgivning, hvorved der af statskassen ydes direkte lån og tilskud til enkelte erhvervsgrupper. Dette standpunkt har vi også taget til en række lignende lovforslag. Jeg skal blot nævne forslagene om udlån til staldhygiejne, om forhøjelse af tilskuddet til grundforbedring, om udlån til nybygning af fiskerfartøjer og om udlån til håndværk og industri i henhold til loven om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, og vi finder ikke, at der med hensyn til det foreliggende lovforslag gør sig forhold gældende, der kan medføre en anden stilling. Vi har under behandlingen af disse andre forslag anvist en ordning, ifølge hvilken staten i en overgangstid skulle optræde som garant for pen-

## [Bruun de Neergaard.]

geinstitutionerne og på den måde være med til at finansiere disse erhverv, og vi mener, at man gennem en sådan garantiordning skulle være i stand til i virkeligheden at opbygge et finansieringssystem, som også kunne komme det færøske samfund til hjælp på en ganske anden måde end ved de 2½ mill. kr., man her vil give som statslån.

Som jeg nævnte under først behandling, foregår undersøgelserne og forberedelsesarbejdet vedrørende låneansøgningerne på Færøerne, og det er jo også både rigtigt og naturligt; bevillingen derimod gives af fiskeriministerens på grundlag af rigsombudsmandens indstilling og ministeriets egen behandling og med bistand af fiskerflådens fornyelsesnævn.

Efter de oplysninger, vi har fået i udvalget, er der bevilget lån i alle tilfælde, hvor man fra Færøerne har indstillet og anbefalet lån, og ikke i andre tilfælde, og jeg finder stadig anledning til at betvivle nødvendigheden af fornyelsesnævnets medvirken ved behandlingen af disse lånesager. Administrationen har efter min mening rigelig indflydelse dels gennem rigsombudsmandens virke, dels gennem selve behandlingen i fiskeriministeriet, og fiskerorganisationerne som sådanne har jo indflydelse igennem den forberedelse og gennem det udvalg, som findes på Færøerne. Vi må alle være interesseret i ikke at opretholde en overflødig administration.

Jeg var ked af det ærede medlem hr. P. M. Dams udtalelse om, at hvis vi ikke går med til denne lovgivning, ville vi miste noget af den tillid, som vi forventer fra Færøernes side over for det øvrige danske samfund, men jeg har den overbevisning, at også det færøske samfund er interesseret i, at vi hernede fører en økonomisk politik, som virkelig gør det danske samfund mere slagkraftigt, end det er i øjeblikket, og jeg tror også, at man på Færøerne vil forstå, at det ikke er af uvilje over for færingerne, man ikke vil være med til denne lovgivning; vi er villige til at gå med til en anden finansieringsordning deroppe, hvorved man kan give det færøske erhvervsliv bedre muligheder end gennem de 2½ mill. kr., som bydes her.

**A. C. Normann:** Det står for mig sådan efter at have hørt den sidste ærede taler, at det ærede medlem hr. Bruun de Neergaard krampagtigt leder efter argumenter for en påvisning af, at der her er tale om en art fordømmelig tilskudspolitik med byrder, der lægges på skatteyderne, men uden at det rigtig lykkes. Der er kommet det nye frem i debatten nu og navnlig ved første behandling fra det ærede medlems side, at man hæfter sig ved udtrykket rentetilskud, altså at staten yder tilskud over renten, en ting, man ikke har fundet nødvendigt at fremhæve ved tidligere behandlinger af lignende love, men som nu er aktualiseret ved behandlinger, der enten er foretaget eller vil blive foretaget i den nærmeste tid. Det er også problematisk, om det overhovedet vil være rimeligt at tale om et rentetilskud, så problematisk, at det, hvis man så tingene på lang sigt, næppe ville ske, hvis partiet ikke befandt sig i vanskeligheder med hensyn til saglige argumenter. Det kan kun lade sig gøre ved en sammenligning med fiskeribankens udlånsvilkår, således som det ærede medlem hr. Bruun de Neergaard gjorde det ved første behandling, hvor det ærede medlem ikke kom ind på en bedømmelse af, hvorvidt dette rentetilskud vil koste staten noget, men på den anden side ikke benægtede, at det vil koste fiskerne noget, hvis det inddrages. Når man på den måde etablerer et rentetilskud på 1¼ pct., vil man med lidt god vilje vel kunne forsvare en sammenligning med statens egen lånerente, som er bestemmende for, om staten har noget tab ved at låne ud igen til 6 pct. En bedømmelse af, om statskassen, skatteyderne, har noget tab på den ordning, er meget vanskelig at foretage navnlig af den grund, at der her er tale om en långivning over en år-række.

Jeg beklager altså meget stærkt, at det konservative folkeparti ikke har kunnet bekvempe sig til at støtte fortsættelsen af denne for fiskeriet så nyttige finansieringsform. Det radikale venstre ønsker den fortsat, og jeg synes, at udvalgsbehandlingen har understreget nødvendigheden af, at de lånemuligheder, der her er tale om, ikke falder bort. Jeg tror, at pengene vil komme tilbage med gode renter, og jeg

[Bruun de Neergaard.]

skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

**Lynnerup Nielsen:** Også jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til dette lovforslag. Det er jo undergået udvalgsbehandling, og et flertal i udvalget kan gå ind for det, hvorimod et mindretal ikke ønsker en sådan finansieringsordning. Mit parti mener, at denne lovgivning, som har været praktiseret gennem en række år, bør fortsættes, al den stund der jo ikke er mulighed for sådan øjeblikkelig og gennemføre den anden finansieringsordning, og indtil den var gennemført, ville de færøske fiskere så afgjort komme til at mangle penge til finansiering af selve fiskeriet.

Jeg tilsiger altså mit partis velvillige medvirken til en fortsættelse af denne lovgivning.

**Johan Poulsen:** Jeg skal som repræsentant for Færøerne takke den højtærede fiskeriminister for fremsættelsen af det foreliggende forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v., ligesom jeg vil takke dem af de udvalgsberettigede partier i denne sag, socialdemokratiet, venstre og det radikale venstre, der har sluttet op bag det fremsatte forslag og således sikret en fortsættelse af denne støttelovgivning for de kommende tre finansår, nemlig finansårene 1957-58, 1958-59 og 1959-60.

Som de ærede medlemmer vil vide, er fornyelsen af den færøske fiskerflåde det for tiden alt overskyggende problem på øerne. Vi har med bekymring måttet konstatere, at eliten af vore fiskere mere og mere har søgt beskæftigelse om bord i andre nationers fiskerfartøjer, fortrinsvis islandske og norske, men også engelske og tyske trawlere søger jævnlige til Færøerne for at supplere deres mandskab med færinger. Det er navnlig, når fangsten skal tilberedes som saltfisk, at efterspørgslen efter færøsk arbejdskraft om bord i de fremmede nationers skibe melder sig. Dette har igen sin forklaring i det forhold, at medens vore nabolande under den sidste verdenskrig og de følgende efterkrigsår for den overvejende del af fangstens vedkommende var gået væk fra at tilberede fangsten som saltfisk og var gået over til andre tilberedningsmetoder, har det fær-

øske torskfiskeri stadig været baseret på saltfisk. Derved har de færøske fiskere opnået en teknik i behandlingen, der overgår vore konkurrenters, og denne teknik, støttet af en fornuftig vragerlovgivning, har sat os i stand til at frembringe en kvalitetsvare, der uden overdrivelse har ligget i særklasse i forhold til vore konkurrenters. Dette er man fra fremmed side klar over, og derfor sætter man så meget ind på at få færinger om bord for at få lært dem kunsten af. Dertil kommer, at saltfisketurene gennemgående er meget længere end de andre ture, — op til et par måneder — et forhold, de fremmede fiskere, der er vant til korte ture, er meget kede af.

Det er let forståeligt, at de færøske fiskere i stort tal søger fra de gamle, umoderne kuttere, hvoraf en overvejende del er bygget i sidste halvdel af forrige århundrede, i 70erne og 80erne, om bord i de nye, moderne fremmede fiskerfartøjer, som har en større fangstkapacitet, bedre arbejdsforhold, bedre opholdsrum, og som i konsekvens deraf også byder på større indtjeningsmuligheder. Vi på Færøerne er nødt til at se den kendsgerning i øjnene, at fremskyndes ikke fornyelsen af fiskerflåden, vil antallet af vore fiskere, der søger beskæftigelse om bord i de fremmede landes fiskerfartøjer, stige med katastrofal hastighed; da vil det ikke længere være muligt at bemane den del af vor fiskerflåde, der består af de gamle engelskbyggede kuttere, og det er endnu en betragtelig del af flåden.

Jeg vil bede de ærede medlemmer undskylde, at jeg sandsynligvis til en vis grad gentager, hvad der før er fremholdt i denne sag bl. a. af mig selv, men man vil forstå, hvor livsvigtig en hurtig løsning af dette vort erhvervslivs hovedproblem af i dag er for os færinger.

Der er af en eller anden før blevet sagt, at det er nødvendigt at sejle. For Færøernes vedkommende kan det omskrives til, at det er nødvendigt at fiske. Det er intet mindre end en livsbetingelse. Uden et betydeligt havgående fiskeri i tilknytning til dermed beslægtede industrier vil det næppe være muligt at opbygge et moderne nutidssamfund på øerne. Løses denne sag ikke på forsvarlig vis, vil affolkning og stagnation blive følgen.

Til belysning af situationens alvor be-

[Johan Poulsen.]

høver jeg kun at anføre, at man regner med, at ca. 1 000-1 100 fiskere er taget op til Island i årets to første måneder. Det er ca. en tredjedel af den færøske fiskerflådes mandskab, og det er i stort omfang eliten af vore fiskere, hvilket yderligere understreger situationens alvor. Det er blevet mig fortalt af en person, jeg må anse for kyndig på dette område, at islændinge reklamerer med færøsk forarbejdet fisk. Det gør ikke situationen mindre dystre, end den er i forvejen.

Om det foreliggende lovforslag kan jeg fatte mig i korthed. Den første lov, lov nr. 173 af 24. maj 1955, gik ind som et led i den række af love, der tilsigtede en fornyelse af fiskerflåden, således loven om oprettelsen af Færøernes realkreditinstitut og en til det foreliggende lovforslag svarende lov vedtaget af Færøernes lagting. Ifølge de nævnte love skulle realkreditinstituttet yde 50 pct. af vurderingsværdien af det pågældende fartøj til førsteprioritet, staten 15 pct. til andenprioritet og lagtinget 15 pct. til tredjeprioritet, tilsammen 80 pct., hvorefter egenkapitalen skulle udgøre de resterende 20 pct. Det viste sig hurtigt meget vanskeligt for interesserede kontrahenter at fremskaffe de 20 pct., der udgjorde egenkapitalen. Det må erindres, at det i flere tilfælde drejede sig om trawlere, det kostede 4-5 mill. kr. at anskaffe. 20 pct. af 4 mill. kr. er 800 000 kr. og 20 pct. af 5 mill. kr. er 1 mill. kr., mange penge og vanskelige at skaffe til veje selv for solide firmaer. Kravet om 20 pct.s egenkapital har sinket fornyelsen, og for at bøde på dette forhold og for at stimulere lysten til at gå i gang med nybygninger har man fra færøsk side slækket på kravet om egenkapitalens størrelse, så landsstyret kan dispensere, dog således at denne i intet tilfælde må være under 10 pct. af fartøjets værdi og på vilkår, at skibets ejer eller, hvor det drejer sig om aktieselskaber, aktionærerne påtager sig personlig hæftelse for det pengebeløb, som egenkapitalen er mindre end 15 pct. I realiteten

er kravet om egenkapital for lån ydet af den færøske landskasse nedsat fra 20 pct. til 15 pct. af skibets værdi. I realiteten er også det lån på 15 pct., som den færøske landskasse yder, kun formelt; i virkeligheden er det et tilskud. Lånene, der udbetales kontant, er rente- og afdragsfri, ligesom de afskrives over fornyelsesfondens regnskaber i løbet af 20 år. Dette har man fra færøsk offentlig side, det vil sige lagtinget, ment var nødvendigt for at få gang i fornyelsen.

Nu kan man spørge: hvorfor bygger I ikke mindre skibe i stedet for disse store og dyre trawlere, hvor egenkapitalen udgør mægtige beløb? Spørgsmålet om egenkapitalen ville jo være lettere overkommeligt ved mindre fartøjer. Det ville det selvfølgelig. Der er flere forhold, der bevirker, at man foretrækker trawlere i første omgang. Tilgangen af en stor trawler opvejer tilgangen af flere mindre fartøjer; dens fangstkapacitet er meget større, den giver langt større fortjeneste til mandskabet end de andre fartøjstyper. En trawler beskæftiger mange i land ved tilberedning af fangsten til klipfisk, og endelig har det vist sig; at de klarer sig pænt i driften. Endnu mener man ikke at have dækning med store trawlere; kyndige folk regner med ca. 3 stk. til de 8, man har i forvejen; så er vi forsynet med store trawlere, hvorefter man bør sætte ind med bygning af mindre fartøjer.

Under behandlingen af det foreliggende lovforslag er der til udvalget gennem fiskeriministeriet indhentet oplysninger, hvoraf det fremgår, at der i henhold til lov nr. 173 af 24. maj 1955 er ydet statslån til et samlet beløb på 1 150 000 kr.; samtlige lån er ydet til nybygninger. De af den færøske landskasse for samme tidsrum ydede 15 pct.s lån udgør ca. 3 mill. kr. Føjes hertil de for samme tidsrum af realkreditinstituttet effektuerede lån på 5 710 000 kr., får vi en samlet sum på 9 860 000 kr., hvilket er det beløb, der fra færøsk-dansk offentlig side er investeret i fiskerflåden i finansårene 1955-56 og 1956-57. Til trods herfor vil vor fiskerflåde,

[Johan Poulsen.]

hvis tempoet for bygningen af nye fartøjer ikke sættes op, vise sig at være i tilbagegang, især fordi de gamle kuttere ikke mere får det nødvendige mandskab og derfor må lægge op. Det kan heller ikke lønne sig at foretage kostbare ombygninger og installationer i disse gamle kuttere. Følgen bliver den førnævnte almindelige udvandring af vore fiskere. Til at begynde med blev skibene enten købt eller, hvor det drejede sig om nybygninger, bygget for den person eller det selskab, der var kontrahent, medens den pågældende person eller det pågældende selskab gennem lån fik støtte fra det offentlige. I dag er stillingen den, at skal fornyelsen af fiskerflåden foregå i det omfang og det tempo, der er nødvendigt for en sund samfundsmæssig udvikling fremover, må det offentlige, landskassen, komme ind i billedet som bygherre. Meningen er imidlertid ikke, at skibene skal drives for landskassens regning; de skal, når sikkerhed er til stede med hensyn til finansiering efter de gældende lånemuligheder, overlades til personer eller selskaber, der opfylder betingelserne med hensyn til egenkapital m. m. Et lovforslag, hvorefter lagtinget således som skitseret lader bygge 3 trawlere, er vedtaget i indeværende lagtingssamling.

Jeg takker endnu en gang for fremsættelsen af og tilslutningen til lovforslaget og anbefaler det til velvillig behandling i det høje ting.

**Fiskeriministeren (Chr. Christiansen):** Jeg takker udvalget for den indstilling, der foreligger her ved anden behandling, og skal blot gøre nogle korte bemærkninger i anledning af den debat, der har fundet sted.

Jeg har ment, det var både naturligt og nødvendigt at fortsætte denne lovgivning, som i sin tid praktisk talt med enstemmig tilslutning blev gennemført. Grunden hertil er, at den er et led i finansieringsordningen på Færøerne, som man efter meget indgående forhandlinger nåede frem til. Fornyelsen af den færøske fiskerflåde er en meget stor og vanskelig opgave, og det har glædet mig, at lagtinget har skabt en finansieringsordning, der gjorde det muligt på Færøerne at få bygget flere fiskerfartøjer, end man har i øjeblikket. Som de færøske repræsentanter her i tinget har redegjort for det, er

fornyelsen af den færøske fiskerflåde en sag, der berører hele det færøske samfund og dets muligheder for en udvikling, som også vi i denne del af landet må være interesseret i.

Jeg takker for de bemærkninger, der er gjort af de færøske repræsentanter. Jeg er klar over, at vi ikke med denne lov yder nogen større indsats, men vi er dog med til at gennemføre en finansieringsordning, som er værdsat på Færøerne.

Det ærede medlem hr. Bruun de Neergaard talte ikke særlig overbevisende til det høje ting, og jeg var overrasket over det ærede medlems argumentation. Det ærede medlem mente ikke, der var nogen sammenligning mulig mellem lovgivningen på dette område hernede og på Færøerne. Det tror jeg der er, og det mener sikkert mange med mig. Det har ikke under behandlingen af lovforslag af denne karakter været muligt at samle politisk tilslutning til en ændring af de bestående finansieringsforhold, og jeg mener da også, at denne lovgivning er naturlig og berettiget.

Det ærede medlem betvivlede, at fornyelsesnævnets arbejde var nødvendigt. Jeg har meget udførligt svaret på de spørgsmål, udvalget har stillet, og har her understreget, at fornyelsesnævnet råder over en sagkundskab, som er overordentlig værdifuld for den minister, der skal træffe de endelige afgørelser vedrørende långivningen. Jeg tror derfor, jeg kan sige, at administrationen af denne lov er fuldt ud betryggende.

Det lyder naturligvis meget elskværdigt, når det ærede medlem siger, at hans parti er villigt til at medvirke til en anden finansieringsordning, men hvordan den skal være, og navnlig hvordan den skal knyttes til de forhold, det her drejer sig om, fik vi ikke noget at vide om.

Jeg anbefaler den foreliggende indstilling til vedtagelse i det høje ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagets §§ 1—11 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.*

**Formanden:** Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til normeringslov for finansåret 1957-58.*

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1537, fremsættelsen i tidenden sp. 3009).

Lovforslaget sattes til forhandling.

**Kirsten Gloerfelt-Tarp:** En meget væsentlig del af merudgifterne ved forslaget til det kommende finansårs normeringslov er beslågt af forsvaret, nemlig godt 4 mill. kr. af den samlede merudgift på ca. 5½ mill. kr. Efter min og mit partis opfattelse er det tvivlsomt, om alle disse omnormeringer og nynormeringer er berettigede på et tidspunkt, hvor vi står over for en snarlig ny forsvarsordning, hvis indhold folkettinget ikke kender, hvorfor vi ikke kan vide, om de foreslåede normeringer svarer til den nye ordning. Da der ydermere i normeringslovsforslaget på alle andre områder er vist stor tilbageholdenhed med hensyn til normeringer, og da landets økonomiske stilling opfordrer til sparsommelighed, ønsker jeg på mit partis vegne at tage forbehold over for forslagene vedrørende forsvaret.

**Søren Olesen:** Den højtærede finansminister udtalte i sin fremsættelsestale, at der var vist tilbageholdenhed på alle områder af hensyn til den økonomiske situation og forskellige andre forhold. Det synspunkt kan jeg naturligvis billige, men der er dog nogle enkelte bemærkninger, jeg synes jeg må gøre til normeringslovsforslaget. Det er betænkeligt, at vi år efter år bliver præsenteret for et normeringslovsforslag, som forøger udgifterne med adskillige millioner — i år drejer det sig om noget over 5 mill. kr. Det er udtryk for en udvidelse af den uproduktive administration, og det kan ikke nytte, at man ser bort fra, at denne i det lange løb stadig væk vokser, selv om det ikke er særlig meget de enkelte år.

Jeg vil først sige lidt om handelsministeriet. Det er ikke store ting, der her er foreslået, men der foreslås dog ansat yderligere 10 fuldmægtige, idet der ganske vist fragår 5 sekretærer. Man står nu over for forhandlingerne angående frihandelen i Europa, hvad vi også håber vil komme til at berøre Danmark, og man skulle derfor

i stedet forvente, at man efterhånden i handelsministeriet kunne afvikle en del af de dér ansatte. Naturligvis kan man altid finde på noget arbejde. Vi hørte forleden dag, at man vil til at tælle benzinnærkerne; det er antagelig i varedirektoratet, det skal foregå, men vi finder, det er ganske unyttigt, og derfor burde man heller ikke på nuværende tidspunkt udvide antallet af ansatte i handelsministeriet.

Et andet område, jeg vil nævne, er toldvæsenet. Der foreslås en ikke helt ubetydelig udvidelse af såvel højere som lavere tjenestemandstillinger, og i bemærkningerne til lovforslaget begrundes man det med forøget arbejde på grund af de forbrugsbegrænsende foranstaltninger, som man vedtog for 2 år siden. De har medført, at toldvæsenet skal kontrollere en masse fakturaer; der nævnes i bemærkningerne 33 000 fakturaer om måneden. Det er altså en af de ting, som denne forbrugsskadelige lov har medført, og da tekstilvarerne udgør langt det største område, må det vel være sådanne fakturaer, man skal granske og studere. Jeg mener, det er ganske urimeligt at pålægge den slags afgifter, som befolkningen må betale dyrt, og som medfører en forøgelse af administrationen og besvær for dem, der skal stille fakturaerne til rådighed.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres det endvidere, at på grund af tekstiltolden er det blevet nødvendigt at ansætte 8 nye kontrollører. Jeg vil her særlig gøre det konservative folkeparti opmærksom på, hvad dette partis ivrige tilslutning til tekstiltolden har medført. Det var særlig det parti, der ønskede tolden gennemført, og samtidig siger de konservative ved enhver lejlighed, at man vil begrænse al forøgelse af statens udgifter. Et år efter, at loven er vedtaget, får vi at vide, at den har medført ansættelse af nye embedsmænd og nye kontrollører, altså særlig tekstiltolden, som for øvrigt ikke giver så farlig meget i statskassen. Det er betænkeligt, at man pålægger befolkningen en forøget udgift, som er til skade for størsteparten og til gavn for nogle ganske få. Det viser sig endog, at statens indtægt ædes op af de omkostninger, som den forøgede administration medfører, så man kan vist godt sige, at der er gået møl, endda statsansatte